

Kuidas väärtustada haridust? Sõnaga? Nagu oleme seda siiani tulutult teha üritanud... Või teoga? Millisega? Kes ja millal? Võib-olla on kõige targem hoo- pis jääda ootele, ehk hakkab praegu lootusi tekitav muutumi- ne meie elus ka vilja kandma ja kõik asetub iseenesest oma kohale. Ka haridus ja haritus, milleta me tänapäeva arenenud maailmas enam kellegagi konkureerida ei suuda.

Ajad, mil tegevusjuhendeid kaua, kõrgelt ja kaugelt tuli oodata, on minevikku kadumas. Tulevikku saame iseenda ja oma laste jaoks hakata täna rajama ikkagi meie ise. Kodus ja koolis, majandis, ettevõttes, nõukogus. Eelkõige teoga. Aga ka sõnal on jõudu. Ja vahel ei olegi meil muud käepärast. Koolis näiteks.

Kooli kujundada peavad olema õpilaste hoiakud ja väärtushinnangud. Ilmtingimata ka harituse suhtes. Ena-isa suhtumised kodus kas võimendavad kooli poolt pakutavat või nullivad selle. Koosmõju saavutamiseks on koolil vaja oma sõnaga mõjutada ka lapsevanemat. Kui seda sõna aga ei toeta tegu, jäävad kooli pingutused asjatuks. Kuni haritud vanem saab oma kvalifitseeritud töö eest tasutud madalalt kui harimatu, kuni sotsiaalsete hüvede jaotamisel eelistatakse kvalifitseerimata töö tegijat, ei väärtustu ka haridus meie ühiskonnas, piirkonnas, majandis.

On viimane aeg teha kõik meist sõltuv hariduslembese kodu aineliseks toetamiseks õiglase jaotamise läbi kohapeal. Pealegi läheb ju sellise kodu eelarvest märkimisväärne osa raamatute, ajakirjade, teatri, heliplaatide, huvireiside peale. Toetagem siis iga sellise kodu püüdlusi haritud inimese kasvatamisel.

Ega koolgi palja sõnaga hariduse väärtustamisel toime tule. Et olla tõeliseks kultuuri- ja hariduskeskuseks kodukohas, tuleb näha vaeva nii maja enese kui tema ümbruse kauniks muutmiseks, hoolitseda selle eest, et seinte vahel toimuv oleks tasemelt ja vaimsuselt kõrgel. Milliseks kujuneb kooli maine tema lõpetajate elutee mõjutajana, sõltub paljuski igast õpetajast. Koos kodu ja üldsusega peame läbi sõna ja teo au sisse seadma lapse põhitöö — õppimise. Nende ellu viia on meie IME ja muud lootused.

Neid mõningaid mõtteid lugejaga jagades tahaksin optimistina loota, et mõtteviisi muutudes meie uuenevas ühiskonnas saame kodu—kooli—üldsuse ühistööna ehk juba homme midagi ära teha ka hariduse väärtustamisel. Seda enam, et ilma hariduseta pole meie muudelgi tegevustel ja pingutustel tulemusi.

Imbi MARGENS,
rajooni hariduskoondise
haridusnõunik

Honorari palub autor kanda Virumaa fondi.